

Odovědnost dopravce v silniční přepravě zboží

Abstrakt

Disertační práce pojednává o závazkových, a především odpovědnostních vztazích stran přepravních a zasílatelských smluv v oblasti vnitrostátní i mezinárodní silniční přepravy zboží. Pro celou práci je příznačný důsledný rozbor stávající právní úpravy (ke dni 31. 12. 2018) s kritickou prezentací četných judikatorních a doktrinálních výstupů jak z domácího, tak zahraničního, zejména německého, rakouského a slovenského právního prostředí.

V první části se podává výklad vybraných otázek právní úpravy zasílatelské smlouvy v občanském zákoníku, přičemž práce cílí na odpovědnost zasílatele za škodu vzniklou na převzaté zásilce, jakož i za jinou škodu způsobenou porušením jeho smluvních povinností. Zaměřuje se též na možnost, resp. nutnost změny právního postavení a potažmo odpovědnostního režimu zasílatele, ke které dochází v důsledku tzv. samovstupu, anebo z důvodu neoznámení osoby dopravce či nevyřádání splnění povinností z uzavřené přepravní smlouvy. V rámci srovnání tohoto smluvního typu se smlouvou o přepravě věci práce poukazuje na v praxi rozšířené směřování těchto závazků, přičemž se věnuje právě otázkám jejich legálního rozlišování, a současně nerezignuje ani na možná doporučení pro aplikační praxi.

Dále disertace poskytuje zevrubnou analýzu právní úpravy přepravní smlouvy jak v občanském zákoníku, tak v Úmluvě CMR, když se zaměřuje zejména na převzetí a vydání zásilky, informační a platební povinnosti i dispoziční úkony stran přepravní smlouvy, resp. příjemce, tzn. třetí osoby, *in favorem* které se tato smlouva obvykle uzavírá. Stranou pozornosti nezůstává ani základní přepravní doklad dle Úmluvy CMR, a sice nákladní list, s jehož vystavením a náležitostmi spojuje tato zdařilá mezinárodní unifikace zcela zásadní právní domněnky, velmi důležité i při řešení právě odpovědnostních nároků.

Stěžejní část práce se zabývá vnitrostátní i mezinárodní úpravou odpovědnosti dopravce za škodu vzniklou na převzaté zásilce během provádění přepravy, tedy v době, kdy má dopravce zásilku ve své moci a je vázán povinností o ni řádně pečovat. Značný

prostor je věnován palčivým (odpovědnostním) otázkám nakládky a vykládky, věcné legitimaci k uplatňování škodových nároků odesílatele a příjemce vůči dopravci i poddopravci, jakož i možností limitace, nebo naopak rozšíření dopravcoví odpovědnosti. Stejně tak se definuje rozsah náhradové povinnosti dopravce i katalog liberačních důvodů, které jej odpovědnosti za vzniklou škodu zprošťují. Konečně se práce zabývá též odpovědností dopravce za škodu vzniklou v důsledku překročení dodací lhůty.

Klíčová slova: odpovědnost dopravce za škodu, smlouva o přepravě věci, Úmluva CMR